

Datum besluit Forum Samenleving 22 september 2020
Raadsverg. d.d. 6 oktober 2020
Agendapunt nr. 11
Portefeuillehouder(s) L.I. Bentvelzen - Sociaal Domein, Jeugd, Participatie en
Dierenwelzijn
Redacteur T. Meijer
Doorkiesnummer (06) 284 120 13
Domein / Team
Corsanummer 20.048127

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Participatiebeleid 2020-2022

2. Voorstel
1) Participatiebeleid 2020-2022 vast te stellen voor zover dat betrekking heeft op de uitoefening van de eigen bevoegdheden.
2) Kennis te nemen van de interactieve ontwikkeling van de Participatiewijzers.
3) In te stemmen met een jaarlijkse evaluatie van participatiebeleid en uitvoering in november.

3. Inleiding
In 2014 is de communicatievisie 'Rijswijk in Beweging' door de gemeenteraad vastgesteld. Deze visie wordt nu geactualiseerd. Het communicatiebeleid en participatiebeleid zijn daarbij losgekoppeld. Voor beide onderwerpen komt een aparte notitie, omdat het participatiebeleid nu om een verdere uitwerking vraagt. Hiervoor zijn de volgende redenen:

- 1) Het Rapport van de Rekenkamer 2017, de Notitie van de Werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing 2019 en het Doorwerkingsonderzoek van de Rekenkamer 2019/2020; uw Raad heeft (onder meer) behoefte aan een gezamenlijke visie op participatie, aan concrete doelstellingen, kaders en handvatten.
- 2) Het Coalitieakkoord 2019-2022; als coalitie willen we (eerst) de basis op orde brengen: een eenduidige werkwijze bij het ontwerpen van participatieprocessen waarbij maatwerk per situatie gewaarborgd blijft, iedereen moet kunnen meedoen, bij voorkeur in een vroeg stadium, gericht en binnen kaders, waar mogelijk vaker gebruik van het participatieniveau meebeslissen.
- 3) De komst van de Omgevingswet. De Omgevingswet stimuleert participatie, maar geeft niet aan hoe participatie vorm moet krijgen. De wet bepaalt wel dat iedere initiatiefnemer zelf verantwoordelijk is voor participatie. Participatie in de Omgevingswet is nog in ontwikkeling. De verwachting is dat het participatiebeleid van gemeenten een belangrijke rol gaat spelen in het richting geven aan participatietrajecten van externe initiatiefnemers.

4. Beoogd effect
Met het Participatiebeleid 2020-2022 (inclusief uitgangspunten en spelregels), het werkplan 2020-2021/22 en de Participatiewijzers beogen we richting en handvatten te geven aan participatie.

5. Argumenten
De 'Notitie participatiebeleid 2020-2022' is deels door bureauonderzoek tot stand gekomen (Rapporten Rekenkamer, Notitie Werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing, Coalitieakkoord, evaluatierapporten, online onderzoek naar wat andere gemeenten doen) en deels interactief (gesprekken in de ambtelijke organisatie, deelname aan bijeenkomsten over participatie in

relatie tot de Omgevingswet, zoals georganiseerd door de VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Vereniging van Projectleiders Nederlandse Gemeenten/VPNG en de Nationale Ombudsman).

Tijdens de voorbereiding bleek dat er onvoldoende bekend is over hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties onze participatietrajecten ervaren en waarderen. Dat komt omdat er te weinig geëvalueerd wordt. Wordt er wel geëvalueerd, dan is het vaak intern, niet alle deelnemers aan het participatietraject (of een vertegenwoordiging van hen) zijn erbij betrokken.

Er is gekozen voor een pragmatische aanpak voor het opvullen van deze leemte:

1. Nu gebruik maken van de kennis en ervaring die er al is en vervolgens participatiebeleid en uitvoering stapsgewijs verder ontwikkelen.
2. Vaste afspraken maken over evaluatiemomenten: a) zoveel mogelijk na ieder participatietraject met (een vertegenwoordiging van) *alle* deelnemers en b) een jaarlijkse bestuurlijke evaluatie in november.

Overwegingen hiervoor waren:

1. Participatie is maatwerk en afhankelijk van veel factoren (zoals het onderwerp waarover het gaat, wie betrokken zijn, de impact op de samenleving, de tijd en ruimte die er voor participatie is). Voor het ontwikkelen van beleid is het belangrijk de rode lijn in een verscheidenheid aan beoordelingen te onderkennen.
2. Participatie in de Omgevingswet is nog in ontwikkeling; het is nodig te anticiperen op eventuele nieuwe ontwikkelingen.
3. De factor tijd: er is nu behoefte aan richting en handvatten en tijd om daar mee te experimenteren voordat de Omgevingswet in werking treedt.

Met de Participatiewijzer voor de interne organisatie is een begin gemaakt. De bedoeling is deze interactief verder te ontwikkelen, zodat deze in de behoefte voorziet. Er komt ook een Participatiewijzer voor ontwikkelaars, hiervoor wordt samengewerkt in regionaal verband. En er komt een Participatiewijzer voor andere initiatiefnemers (bewoners / ondernemers / instellingen). Deze drie Participatiewijzers zijn gebaseerd op dezelfde principes, maar doelgroepgericht en in samenspraak ontwikkeld. Mocht deze samenspraak aanleiding geven tot een behoefte aan beleidsmatige wijzigingen, dan zijn die onderdeel van de jaarlijkse bestuurlijke evaluatie.

De strekking van de 'Notitie participatiebeleid 2020-2022' is eerder deels gepresenteerd aan de raadswerkgroep Omgevingswet.

6. Kanttekeningen

We brengen op deze wijze eerst de basis op orde (dus minimale variant). Hierna verhogen we de ambitie, al naar gelang de bestuurlijke wensen, de ontwikkelingen rond de Omgevingswet en de beschikbare budgetten.

7. Financiën

In eerste instantie gaat het in het voorgestelde participatiebeleid om 'doen'. We doorlopen de stappen uit de Participatiewijzer en ontwerpen zo onze participatietrajecten en voeren ze uit. We houden ons daarbij aan de spelregels. Daarmee krijgt de inzet van participatie een planmatig karakter: participatie is geen doel op zich, maar een middel om iets te bereiken. We denken van te voren na of participatie zinvol is (zoals ruimte/onderwerp/aard deelnemers), en of het mogelijk is (voldoende geld/ambtelijke tijd). We gebruiken hierbij het afwegingskader van Pro-Demos (<http://www.participatiewijzer.nl/>). Als er geen capaciteit en/of geld is, kunnen we niet meer doen dan ons houden aan wat we wettelijk verplicht zijn. Afsproken is dat bij de planning van (de kosten van) projecten rekening wordt gehouden

met de mogelijke kosten van participatie. Participatie zetten we groter of kleiner in, al naar gelang de situatie. Kosten en baten dienen met elkaar in overeenstemming te zijn.

8. Vervolg
 - 1) Interactieve en doelgroepgerichte ontwikkeling van de drie Participatiewijzers (interne organisatie, bewoners/ondernemers/instellingen, ontwikkelaars).
 - 2) Verdieping van ambities van uw raad voor participatie, mede in relatie tot ontwikkelingen rond de Omgevingswet.
 - 3) In november 2021 en november 2022 evalueren van participatiebeleid en uitvoering.
9. Communicatie

Communicatie verbinden we aan de concrete participatietrajecten en doelgroepgericht aan de ontwikkeling van de Participatiewijzers.
10. Bijlagen

Participatiebeleid 2020-2021
Participatiewijzer voor de interne organisatie (in ontwikkeling)

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

(wnd.) burgemeester,

P.M. Schuit

mr. drs. G.A.A. Verkerk

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 22 september 2020
Gelezen het voorstel van
d.d. (datum), nr.

BESLUIT:

- 1) Participatiebeleid 2020-2022 vast stellen voor zover dat betrekking heeft op de uitoefening van de eigen bevoegdheden.
- 2) Kennis te nemen van de interactieve ontwikkeling van drie Participatiewijzers.
- 3) In te stemmen met een jaarlijkse evaluatie van het participatiebeleid en de uitvoering ervan in november.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 22 september 2020

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

mr. drs. G.A.A. Verkerk